

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๑๗๖ / ๒๕๖๑

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเขตพระนคร
เกี่ยวกับคำร้องขอจดทะเบียนสมรส

ผู้อุทธรณ์

: นาย ก.

หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ

: สำนักงานเขตพระนคร

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า นาย ก. ผู้อุทธรณ์มีหนังสือ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ ถึงผู้อำนวยการเขตพระนคร ขอข้อมูลข่าวสารจำนวน ๔ รายการ เพื่อนำไปใช้แก้ข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ดังนี้

รายการที่ ๑ คำร้องขอจดทะเบียนสมรส แบบสอบสวน (ป.ค.๑๔) พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องทุกฉบับของคู่สมรส จำนวน ๗๔ ราย ที่ผู้อุทธรณ์ถูกกล่าวหาว่าเป็นนายทะเบียนจดทะเบียนสมรสโดยไม่ตรวจสอบหนังสือรับรองของสถานเอกอัครราชทูต หรือสถานกงสุลของผู้ร้องในประเทศไทย หรือองค์การของรัฐบาลประเทศนั้นมอบหมาย

รายการที่ ๒ คำร้องขอจดทะเบียนสมรส แบบสอบสวน (ป.ค.๑๔) พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องทุกฉบับของฝ่ายปกครองและฝ่ายทะเบียนในการจดทะเบียนสมรสให้บุคคลต่างด้าว ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๙ – ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

รายการที่ ๓ หนังสือรายงานสถิติการให้บริการของฝ่ายทะเบียน ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๙ – ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๕ ที่ฝ่ายปกครองและ/ฝ่ายทะเบียนรายงานต่อผู้อำนวยการเขตพระนคร

รายการที่ ๔ หนังสือรายงานสถิติการให้บริการของฝ่ายทะเบียน ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๙ – ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๕ ที่ผู้อำนวยการเขตพระนครรายงานต่อกรุงเทพมหานคร

สำนักงานเขตพระนครมีหนังสือ ที่ กท ๔๐๐๒/๓๕๗๙ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ ถึงนาย ข. ผู้รับมอบอำนาจจากผู้อุทธรณ์ ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของ

หน่วยงานของรัฐ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมีได้ ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ส่วนข้อมูลข่าวสาร รายการที่ ๒ รายการที่ ๓ และรายการที่ ๔ ได้ดำเนินการทำลายตามระเบียบแล้ว

ผู้อุทธรณ์โดยนาย ข. [REDACTED] มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ถึงประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน เขตพระนครดังกล่าว

ต่อมาผู้อุทธรณ์โดยนายกันตวัตร มะกรสาร มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ถึงผู้อำนวยการเขตพระนคร ขอข้อมูลข่าวสาร จำนวน ๓ รายการ (แทนรายการที่ ๒ ถึงรายการที่ ๔ ตามคำขอลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๐) ดังนี้

รายการที่ ๑ คำร้องขอจดทะเบียนสมรส แบบสอบถาม (ป.ค.๑๔) พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องทุกฉบับของฝ่ายปกครองและฝ่ายทะเบียนในการจดทะเบียนสมรสให้แก่บุคคลต่างด้าว ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๖ – ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙

รายการที่ ๒ หนังสือรายงานสถิติการให้บริการของฝ่ายทะเบียนที่ฝ่ายทะเบียน รายงานต่อผู้อำนวยการเขตพระนคร ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๖ – ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙

รายการที่ ๓ หนังสือรายงานสถิติการให้บริการของฝ่ายทะเบียนที่ผู้อำนวยการเขต รายงานต่อกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๖ – ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙

สำนักงานเขตพระนครมีหนังสือ ที่ กท ๔๐๐๒/๔๑๘๕ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ถึงผู้อุทธรณ์ แจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบว่า

๑. ข้อมูลข่าวสารทั้ง ๓ รายการ ในปี ๒๕๔๖ ถึงปี ๒๕๕๙ ได้ดำเนินการทำลายตาม ระเบียบแล้ว

๒. แจ้งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ และรายการที่ ๓ ในปีที่ยังไม่ทำลาย

๓. ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ ในปีที่ยังไม่ทำลาย โดยให้เหตุผลว่า เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่นโดยปราศจากความยินยอมเป็น หนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมีได้ ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ ถึงประธานกรรมการข้อมูลข่าวสาร ของราชการ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเขตพระนครดังกล่าว

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๗๖ / ๒๕๖๑

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ เหตุผลที่สำนักงานเขตพระนครมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร คำชี้แจงเป็นหนังสือและคำชี้แจงด้วยวาจาของผู้แทนสำนักงานเขตพระนคร คำชี้แจงด้วยวาจาของผู้อุทธรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว ขอให้จริงฟังได้ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้รับเรื่องร้องเรียนกล่าวหาผู้อุทธรณ์ว่าในขณะดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครอง ๗ หัวหน้าฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตพระนคร กระทำความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต กล่าวคือ ผู้อุทธรณ์ในฐานะนายทะเบียนได้รับจดทะเบียนสมรสให้กับบุคคลต่างด้าวโดยไม่ตรวจสอบหนังสือรับรองของสถานเอกอัครราชทูต หรือสถานกงสุลของผู้ร้องในประเทศไทย หรือองค์การของรัฐบาลประเทศนั้นมอบหมาย จำนวน ๗๔ ราย เป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ เหตุเกิดระหว่างวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๕ ณ สำนักงานเขตพระนคร คณะกรรมการ ป.ป.ท. จึงมีคำสั่งที่ ๑๐๓๓/๒๕๕๙ แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าว ผู้อุทธรณ์จึงยื่นขอข้อมูลข่าวสารในรายการข้างต้นต่อสำนักงานเขตพระนครเพื่อนำไปใช้ประกอบการแก้ข้อกล่าวหา สำนักงานเขตพระนครแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบว่า ข้อมูลข่าวสารทั้ง ๓ รายการ ในปี ๒๕๕๖ ถึงปี ๒๕๕๙ ได้ดำเนินการทำลายตามระเบียบฯ และแจ้งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ และรายการที่ ๓ ในปีที่ยังไม่ทำลาย และปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ ในปีที่ยังไม่ทำลาย โดยให้เหตุผลว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ผู้อุทธรณ์จึงอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเขตพระนครดังกล่าว

ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย สำนักงานเขตพระนคร มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท ๔๐๐๒/๕๑๓๔ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐ และหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท ๔๐๐๒/๕๑๓๕ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐ ถึงคณะกรรมการฯ ส่งข้อมูลข่าวสารมาเพื่อประกอบการพิจารณาและชี้แจงสรุปความได้ว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคำร้องขอจดทะเบียนสมรส ไม่มีกฎหมายหรือระเบียบใดอนุญาตให้ดำเนินการได้ และตามหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๒/ว๑๒๒๒ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ กรณีที่คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นทางกฎหมาย เรื่องการตรวจค้นและรับรองสำเนาทะเบียนครอบครัว และมีข้อสังเกตว่า ในปัจจุบันได้มีการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้กำหนด “สถานะการสมรส” เป็นส่วนหนึ่งของ “ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร” ซึ่งต้องถือเป็นความลับห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผย เว้นแต่ เป็นการเปิดเผยแก่บุคคลซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียขอทราบสถานภาพทางครอบครัวของผู้ที่ตนจะมีนิติสัมพันธ์ด้วย

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๗๖ / ๒๕๖๑

และได้กำหนดบทลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวไว้ ดังนั้น นายทะเบียนตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ จะมีอำนาจให้ดูหรือคัดสำเนารายการในทะเบียนได้เฉพาะเพียงภายในขอบเขตที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนครอบครัวเท่านั้น ซึ่งคำร้องขอจดทะเบียนสมรสและเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเป็นข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับ ชื่อตัว ชื่อสกุล เลขหมายประจำตัวประชาชน เพศ วันเดือนปีเกิด สัญชาติ ภูมิลำเนา ชื่อบิดา มารดา รูปถ่าย ชื่อคู่สมรส ชื่อบุตร และเป็นสิ่งที่บอกลักษณะการสมรสซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงถึงความสัมพันธ์กัน ในครอบครัว โดยประชาชนที่มาขอรับบริการต้องได้รับความคุ้มครองสิทธิของตนเองตามกฎหมาย จึงเป็นไปตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และสำนักงานเขตพระนครได้ถ่ายสำเนาเอกสารคำร้องขอจดทะเบียนสมรสทั้งหมดให้กับสำนักงาน ป.ป.ท. แล้วตั้งแต่วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๙ ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ท. ก็ได้ตรวจสอบเอกสารทั้งหมดแล้ว จึงแจ้งข้อกล่าวหากับผู้อุทธรณ์ อีกทั้ง ผู้อุทธรณ์ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคำร้องขอจดทะเบียนสมรส ตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๔๖ – ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ แต่อย่างใด

ผู้แทนสำนักงานเขตพระนคร ชี้แจงด้วยวาจาสรุปความได้ว่า ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษทางวินัยไล่ออกจากราชการ เนื่องจากเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายทะเบียนได้รับจดทะเบียนสมรสให้คนต่างด้าว โดยไม่ตรวจสอบหนังสือรับรองของสถานเอกอัครราชทูต หรือสถานกงสุลของผู้ร้องในประเทศไทย หรือองค์การของรัฐบาลประเทศนั้นมอบหมาย จำนวน ๗๔ ราย เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ สำหรับข้อมูลข่าวสารตามคำขอของผู้อุทธรณ์ สำนักงานเขตพระนครได้เปิดเผยหนังสือรายงานสถิติการให้บริการของฝ่ายทะเบียนที่ฝ่ายทะเบียนรายงานต่อผู้อำนวยการเขตพระนคร และหนังสือรายงานสถิติการให้บริการของฝ่ายทะเบียนที่ผู้อำนวยการเขตรายงานต่อกรุงเทพมหานคร ในปี ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙ ให้ผู้อุทธรณ์ทราบแล้ว ส่วนข้อมูลในปี ๒๕๓๙ – ๒๕๔๙ ได้ทำลายไปแล้ว สำหรับคำร้องขอจดทะเบียนสมรส แบบสอบสวน (ป.ค.๑๔) พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องทุกฉบับของคู่สมรส จำนวน ๗๔ ราย และคำร้องขอจดทะเบียนสมรส แบบสอบถาม (ป.ค.๑๔) พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องทุกฉบับของฝ่ายปกครองและฝ่ายทะเบียนในการจดทะเบียนสมรสให้แก่บุคคลต่างด้าว ในปีที่ยังไม่ทำลาย (ปี ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙) นั้น สำนักงานเขตพระนครเห็นว่า เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมีได้ ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ผู้อุทธรณ์ ชี้แจงด้วยวาจาสรุปความได้ว่า ผู้อุทธรณ์เกษียณอายุราชการเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ โดยก่อนที่จะเกษียณอายุราชการเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งพนักงานปกครองชำนาญการ หัวหน้าฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตพระนคร ถูกตั้งกรรมการสอบวินัยร้ายแรง กรณีรับจดทะเบียน

สมรสให้กับบุคคลต่างด้าวโดยไม่ตรวจสอบหนังสือรับรองของสถานเอกอัครราชทูต หรือสถานกงสุลของผู้ร้องในประเทศไทย หรือองค์การของรัฐบาลประเทศนั้นมอบหมาย จำนวน ๗๔ ราย เป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ ต่อมาในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ ผู้อุทธรณ์ได้รับคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ ในขณะที่เดียวกันมีผู้ร้องเรียนในกรณีเดียวกัน ไปยังสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สำนักงาน ป.ป.ท. จึงมีคำสั่งที่ ๑๐๓๓/๒๕๕๙ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าว และได้เชิญผู้อุทธรณ์เข้ารับทราบข้อกล่าวหา โดยสำนักงาน ป.ป.ท. ได้ให้เพียงรายชื่อคู่สมรส จำนวน ๗๔ ราย พร้อมสัญญาติของคนต่างด้าว ซึ่งผู้อุทธรณ์เคยจดทะเบียนสมรสให้ แก่ผู้อุทธรณ์ โดยไม่มีเอกสารประกอบใดๆ ซึ่งผู้อุทธรณ์ไม่สามารถแก้ข้อกล่าวหาได้ เนื่องจากไม่สามารถจดจำข้อมูลได้ เพราะ ผู้อุทธรณ์ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะนายทะเบียน สำนักงานเขตพระนคร ในช่วงตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๖ ผู้อุทธรณ์จึงจำเป็นต้องได้ข้อมูลไปเพื่อปกป้องสิทธิของตน โดยข้อมูลที่ผู้อุทธรณ์ต้องการ คือ คำร้องขอจดทะเบียนสมรส แบบสอบสวน (ป.ค.๑๔) พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ใน ๓ ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงที่ ๑ คือ ช่วงปี ๒๕๓๙ ถึงปี ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นช่วงก่อนที่ผู้อุทธรณ์จะมาดำรงตำแหน่ง ณ สำนักงานเขตพระนคร ช่วงที่ ๒ คือ ช่วงปี ๒๕๔๒ ถึงปี ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นช่วงปีที่มีการจดทะเบียนสมรสให้คนต่างด้าว จำนวน ๗๔ ราย และเป็นมูลเหตุที่ผู้อุทธรณ์ถูกกล่าวหา และช่วงที่ ๓ คือ ช่วงปี ๒๕๔๖ ถึงปี ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นปีหลังจากที่ผู้อุทธรณ์ย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ยังสถานที่อื่น สาเหตุที่ผู้อุทธรณ์ต้องการข้อมูลในช่วงปีก่อนและหลังจากที่ผู้อุทธรณ์ดำรงตำแหน่ง ณ สำนักงานเขต พระนครด้วยนั้น เพราะจะนำข้อมูลไปตรวจสอบว่ามีการปฏิบัติในลักษณะเดียวกับผู้อุทธรณ์หรือไม่ ซึ่งสำนักงานเขตพระนครอ้างว่าเอกสารในช่วงปี ๒๕๓๙ ถึงปี ๒๕๔๒ และปี ๒๕๔๖ ถึงปี ๒๕๔๙ ถูกทำลายแล้ว โดยผู้อุทธรณ์เห็นว่าขั้นตอนการจดทะเบียนสมรสให้คนต่างด้าวมียุทธวิธีอยู่ ๔ ขั้นตอน คือ ๑ ขั้นตอนการยื่นคำร้องขอจดทะเบียนตามแบบ คร.๑ ๒ ขั้นตอนการบันทึกถ้อยคำของคู่สมรสที่เป็นคนต่างด้าว ตามแบบ ปค. ๑๔ ๓ ขั้นตอนสั่งเจ้าหน้าที่พิมพ์ทะเบียนสมรส และใบสำคัญการสมรส และ ๔ ขั้นตอนการพิมพ์ทะเบียนสมรส (คร.๒) และใบสำคัญการสมรส (คร.๓) โดยทะเบียนสมรสจะถูกเก็บไว้ที่สำนักงานเขต แต่ใบสำคัญการสมรสจะให้แก่คู่สมรส แม้เอกสารประกอบการจดทะเบียนสมรสอื่นจะถูกทำลาย แต่ทะเบียนสมรสจะถูกทำลายไม่ได้ และก่อนจะออกทะเบียนสมรส เจ้าหน้าที่จะทำการบันทึกข้อมูลซึ่งเป็นเอกสารที่คู่สมรสได้นำมาแสดงและเจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจสอบไว้

ต่อมาสำนักงานเขตพระนครมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท ๔๐๐๒/๖๕๔ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ถึงคณะกรรมการฯ ชี้แจงสรุปความได้ว่า สำนักงานเขตพระนครได้ขออนุมัติทำลายเอกสารคำร้องขอจดทะเบียนหรือบันทึกจนถึงปี ๒๕๔๙ โดยเอกสารที่ได้รับการอนุมัติให้ทำลายไปแล้ว ประกอบด้วย คำร้องขอจดทะเบียนสมรส (คร.๑) และหลักฐานประกอบ ได้แก่ หลักฐานบัตร

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๗๖ / ๒๕๖๑

ประจำตัวประชาชน หรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้สำหรับบุคคลซึ่งไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตามกฎหมาย หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว รวมทั้งสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ร้อง ถ้าผู้ร้องเป็นบุคคลต่างด้าว ซึ่งไม่สามารถแสดงเอกสารหรือหลักฐานดังกล่าวได้ ให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าผู้ร้องเป็นใครและมีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายไทยว่าด้วยการจดทะเบียนสมรสหรือไม่ ซึ่งคำร้องขอจดทะเบียนสมรส (คร.๑) และหลักฐานประกอบที่ยังไม่ถึงกำหนดเวลาทำลายได้จัดส่งมาพร้อมหนังสือ ที่ กท ๔๐๐๒/๕๑๓๔ และหนังสือ ที่ กท ๔๐๐๒/๕๑๓๕ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐ แล้ว

ส่วนคำร้องขอจดทะเบียนสมรส (คร.๑) และหลักฐานประกอบที่ผู้อุทธรณ์เป็นนายทะเบียน จำนวน ๗๔ ราย ยังไม่ได้ทำลายนั้น เนื่องจากเป็นเอกสารที่ใช้ในการตรวจสอบและดำเนินการของสำนักงาน ป.ป.ท. ที่ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๙ ให้สำนักงานเขตพระนครส่งสำเนาเอกสารการจดทะเบียนสมรส จำนวน ๗๔ รายดังกล่าว เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยได้รับเรื่องจากสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม กรณีสำนักงานเขตพระนครเข้าร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนกล่าวหาว่า ผู้อุทธรณ์ขณะดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครอง ๗ หัวหน้าฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตพระนคร กระทำความผิดฐานปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

สำหรับทะเบียนสมรส (คร.๒) เป็นการจดข้อความเพื่อความสมบูรณ์ตามกฎหมาย ใช้รับรองสิทธิต่างๆ ของผู้ที่เกี่ยวข้อง สำนักทะเบียนต้องเก็บรักษาทะเบียนสมรสไว้เป็นหลักฐานตลอดไป มิให้ทำลาย โดยมอบใบสำคัญการสมรส (คร.๓) ให้กับคู่สมรส และสำนักงานเขตพระนครได้จัดส่งสำเนาทะเบียนสมรส (คร.๒) ตั้งแต่ปี ๒๕๓๙ ถึงปี ๒๕๕๙ มาประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ ด้วยแล้ว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอ คือ คำร้องขอจดทะเบียนสมรส แบบสอบสวน (ป.ค.๑๔) พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ใน ๓ ช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงที่ ๑ ระหว่างปี ๒๕๓๙ ถึงปี ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นช่วงก่อนที่ผู้อุทธรณ์จะมาดำรงตำแหน่ง ณ สำนักงานเขตพระนคร ช่วงที่ ๒ ระหว่างปี ๒๕๔๒ ถึงปี ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นช่วงปีที่มีการจดทะเบียนสมรสให้คนต่างด้าว จำนวน ๗๔ ราย และเป็นมูลเหตุที่ผู้อุทธรณ์ถูกกล่าวหา และช่วงที่ ๓ ระหว่างปี ๒๕๔๖ ถึงปี ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นปีหลังจากที่ผู้อุทธรณ์ย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ยังสถานที่อื่น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าในชั้นพิจารณาว่าผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษทางวินัยไล่ออกจากราชการแล้ว เนื่องจากเมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง

นายทะเบียนได้รับจดทะเบียนสมรสให้คนต่างด้าว โดยไม่ตรวจสอบหนังสือรับรองของสถานเอกอัครราชทูต หรือสถานกงสุลของผู้ร้องในประเทศไทย หรือองค์การของรัฐบาลประเทศนั้น มอบหมาย จำนวน ๗๔ ราย เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ระหว่างปี ๒๕๔๒ ถึงปี ๒๕๔๖ จึงเห็นควรเปิดเผยสำเนาคำร้องขอจดทะเบียนสมรส แบบสอบสวน (ป.ค.๑๔) ช่วงปี ๒๕๔๒ ถึงปี ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นช่วงปีที่มีการจดทะเบียนสมรสให้คนต่างด้าว จำนวน ๗๔ ราย เนื่องจากเป็นมูลเหตุที่ผู้อุทธรณ์ถูกกล่าวหา ผู้อุทธรณ์ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงจึงมีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลและข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอเพื่อนำไปใช้ในการแก้ข้อกล่าวหาและปกป้องสิทธิของตนเอง แม้ว่าข้อมูลบางส่วนเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลแต่ก็มีเหตุอันสมควรที่จะเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้ ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว เห็นว่าเอกสารคำร้องขอจดทะเบียนสมรส แบบสอบสวน (ป.ค.๑๔) ช่วงปี ๒๕๔๒ ถึงปี ๒๕๔๖ เปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้ ทั้งนี้ ให้ผู้อุทธรณ์นำข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไปใช้เพื่อแก้ข้อกล่าวหาเกี่ยวกับการกระทำความผิดวินัยร้ายแรงเท่านั้น

ส่วนช่วงปี ๒๕๓๙ ถึงปี ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นช่วงก่อนที่ผู้อุทธรณ์จะมาดำรงตำแหน่ง ณ สำนักงานเขตพระนคร และช่วงปี ๒๕๔๖ ถึงปี ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นปีหลังจากที่ผู้อุทธรณ์ย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ยังสถานที่อื่น ยังไม่มีข้อเท็จจริงที่จะรับฟังได้ว่าข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้ได้แย้งสิทธิของผู้อุทธรณ์โดยตรง ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว เห็นว่าข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคำร้องขอจดทะเบียนสมรส แบบสอบสวน (ป.ค.๑๔) ช่วงปี ๒๕๓๙ ถึงปี ๒๕๔๒ และช่วงปี ๒๕๔๖ ถึงปี ๒๕๕๙ ให้ผู้อุทธรณ์เข้าตรวจสอบได้ แต่ไม่ให้สำเนา

ส่วนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับคำร้องขอจดทะเบียนสมรสในช่วงปี ๒๕๓๙ ถึงปี ๒๕๔๒ และช่วงปี ๒๕๔๖ ถึงปี ๒๕๕๙ ข้อเท็จจริงปรากฏตามคำชี้แจงของสำนักงานเขตพระนครว่าได้ดำเนินการทำลายเอกสารดังกล่าวจนถึงปี ๒๕๕๙ ตามระเบียบแล้ว จึงเป็นกรณีที่ไม่มีเอกสารอยู่ในความครอบครอง จึงไม่มีประเด็นวินิจฉัย แต่อย่างไรก็ตามหากผู้อุทธรณ์ไม่เชื่อว่าหน่วยงานไม่มีข้อมูลข่าวสารตามคำขอ ผู้อุทธรณ์อาจใช้สิทธิร้องเรียนตามมาตรา ๑๓ ประกอบมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเข้าไปตรวจสอบข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๗๖ / ๒๕๖๑

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงวินิจฉัยให้สำนักงานเขตพระนครเปิดเผยคำร้องขอจดทะเบียนสมรส แบบสอบสวน (ป.ค.๑๔) พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ช่วงปี ๒๕๔๒ ถึงปี ๒๕๔๖ พร้อมทั้งให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่ผู้อุทธรณ์ ส่วนคำร้องขอจดทะเบียนสมรส แบบสอบสวน (ป.ค.๑๔) ช่วงปี ๒๕๓๙ ถึงปี ๒๕๔๒ และช่วงปี ๒๕๔๖ ถึงปี ๒๕๕๙ ให้ผู้อุทธรณ์เข้าตรวจดูได้ แต่ไม่ให้สำเนา

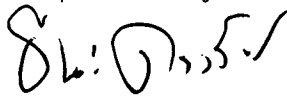
หัวหน้าคณะที่ ๓

(รองศาสตราจารย์สมยศ เชื้อไทย)

กรรมการ

(นายสุขจิตต์ ประยูรหงษ์)

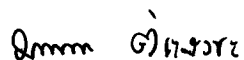

กรรมการ

(นายธนะ ดวงรัตน์)

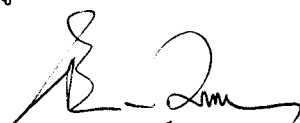
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ชมพูท โกสลากร เพิ่มพูนวิวัฒน์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณภา ตีระสังขะ)

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

(นายจำรัส ศักดิ์จิรพาพงษ์)

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

วันที่ ๓๑

พฤษภาคม ๒๕๖๑